

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mk 13, 24-32

Évközi 33. vasárnap („B” év)

Ég és föld elmúlnak, de az én igéim soha el nem múlnak

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből

Ég és föld elmúlnak, de az én igéim soha el nem múlnak

Abban az időben Jézus ezt mondta tanítványainak: Azokban a napokban, amikor a gyötrelemek véget érnek, a nap elsötétedik, a hold nem ad világosságot, a csillagok lehullanak az égről, és a mindenséget összetartó erők megrendülnek. Akkor majd meglátjátok az Emberfiát, amint eljön a felhőkön, nagy hatalommal és dicsóséggel. Szétküldi angyalait, és összegyűjti választottait a világ négy tájáról, a föld szélétől az ég határáig. Vegyetek példát a fügefáról: Amikor már zöldelni kezd és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. Így ti is, amikor látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok meg, hogy közel van, már az ajtó előtt. Bizony mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, míg mindezek be nem következnek. Ég és föld elmúlnak, de az én igéim soha el nem múlnak. Ám azt a napot vagy órát senki sem tudja, sem az ég angyalai, sem a Fiú, hanem egyedül az Atya.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

²⁴ Ἀλλὰ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς,

Hanem azokban a napokban azon szorongatás után a nap el fog homályosulni, és a hold nem fogja adni a fényét,

²⁵ καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.

és a csillagok le fognak esni az égből, és az egekben lévő erők meg fognak rendülni.

²⁶ καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης·

És akkor meg fogják látni a felhőkben eljövő Emberfiát sok erővel és dicsőséggel.

²⁷ καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐπισυναΐξει τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ’ ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.

És akkor el fogja küldeni az angyalokat, és egybe fogja gyűjteni az (ő) választottait a négy szél irányából a föld végétől az ég végéig.

²⁸ Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολὴν ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς ἀπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύη τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν·

De tanuljátok a fügefától a példázatot: amikor már a gallyja lággyá válik, és leveleket hajt, tudjátok, hogy a nyár közel van.

²⁹ οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις.

Így ti is, amikor látjátok ezeket a megtörténtekeket, tudjátok, hogy közel van az ajtóknak.

³⁰ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ **παρέλθῃ** ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ ταῦτα πάντα γένηται.

Bizony mondom nektek, hogy nem **múlik el ez a nemzedék, amíg mindezek meg nem történnek.**

³¹ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ **παρελεύσονται**, οἱ δὲ **λόγοι μου** οὐ μὴ παρελεύσονται.

Az ég és a föld **el fognak múlni, de az **én szavaim** nem fognak elmúlni.**

³² Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ.

De arról a nappól vagy óráról senki sem tud, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, csak az Atya.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

²⁴ SED IN ILLIS DIEBUS POST TRIBULATIONEM ILLAM SOL CONTENEBRABITUR, ET LUNA NON DABIT SPLENDOREM SUUM,

²⁴ **Azokban a napokban, amikor a gyötrelmek véget érnek, a Nap elsötétedik, a Hold nem ad világosságot,**

²⁴ Azokban a napokban, a szorongattatás után a nap elsötétedik, a hold nem sugározza fényét,

²⁴ ***A gyötrellem után következő időkben a Nap elhomályosul és a Hold sem áraszt világosságot,***

²⁴ *De azokban a napokban, azután a nyomorúság után, a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik,*

²⁴ Azokban a napokban pedig, ama nyomorúság után, a nap elsötétedik, a hold nem fénylik,

²⁵ ET ERUNT STELLAE DE CAELO DECIDENTES, ET VIRTUTES, QUAE SUNT IN CAELIS, MOVEBUNTUR.

²⁵ **a csillagok lehullanak az égről, és a mindenséget összetartó erők megrendülnek.**

²⁵ , és az erők, amelyek az egekben vannak, megrendülnek.

²⁵ ***a csillagok lehullanak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek.***

²⁵ *És az ég csillagai lehullanak, és az egekben levő hatalmasságok megrendülnek.*

²⁵ a csillagok lehullanak az égről, és az egek tartóerői megrendülnek.

²⁶ ET TUNC VIDEBUNT FILIUM HOMINIS VENIENTEM IN NUBIBUS CUM VIRTUTE MULTA ET GLORIA.

²⁶ **Akkor majd meglátják az Emberfiát, amint eljön a felhőkön, hatalommal és dicsőséggel.**

²⁶ Akkor meglátják majd az Emberfiát, amint eljön a felhőkben, nagy hatalommal és dicsőséggel.

26 Akkor majd meglátják az Emberfiát, amint eljön a felhőkön nagy hatalommal és dicsőséggel.

26 És akkor meglátják az embernek Fiát eljöni felhőkben nagy hatalommal és dicsőséggel.

26 Akkor majd meglátják az Emberfiát eljönni a felhőkön nagy hatalommal és dicsőséggel.

27 ET TUNC MITTET ANGELOS ET CONGREGABIT ELECTOS SUOS A QUATTUOR VENTIS, A SUMMO TERRAE USQUE AD SUMMUM CAELI.

27 Szétküldi angyalait, és összegyűjti választottait a szélrózsa minden irányából, a föld szélétől az ég határáig.

27 Elküldi angyalait, és egybegyűjti választottait az ég négy tája felől, a föld végétől az ég határáig.

27 Szétküldi angyalait és összegyűjti választottait a szélrózsa minden irányából a föld szélétől az ég határáig.

27 És akkor elküldi az ő angyalait, és egybegyűjti az ő választottait a négy szelek felől, a föld végső határától az ég végső határáig.

27 Akkor majd elküldi az angyalokat, és össze fogja gyűjteni választottait a világ négy tájáról, a föld szélétől az ég határáig.

28 A FICU AUTEM DISCITE PARABOLAM: CUM IAM RAMUS EIUS TENER FUERIT ET GERMINAVERIT FOLIA, COGNOSCITIS QUIA IN PROXIMO SIT AESTAS.

28 Vegyetek példát a fügefáról. Amikor hajtása már zsendül és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár.

28 Vegyetek példát a fügefáról: amikor már zsenge az ága és a levelei kihajtottak, tudjátok, hogy közel van a nyár.

28 Vegyetek példát a fügefáról: amikor ága már gyöngye és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár.

28 A fügefáról vegyétek pedig a példát. Amikor ága már zsendül, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár.

28 Értsétek meg a fügefa példázatát! Amikor már zsendül az ága, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel a nyár.

29 SIC ET VOS, CUM VIDERITIS HAEC FIERI, SCITOTE QUOD IN PROXIMO SIT IN OSTIIS.

29 Így ti is, mihelyt látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok meg, hogy közel van, már az ajtóban.

29 Így ti is, amikor azt látjátok, hogy mindezek megtörténnek, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtóban.

²⁹ ***A történetek láttára tudjátok meg ti is, közel van már, az ajtóban.***

²⁹ *Azonképen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó előtt.*

²⁹ Így ti is, amikor meglátjátok, hogy ezek történnek, tudjátok meg, hogy közel van Ő, az ajtó előtt!

³⁰ AMEN DICO VOBIS: NON TRANSIET GENERATIO HAEC, DONEC OMNIA ISTA FIANT.

³⁰ **Bizony mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, míg mindezek be nem következnek.**

³⁰ Bizony, mondom nektek: nem múlik el ez a nemzedék, amíg mindezek meg nem történnek.

³⁰ ***Bizony mondom nektek: el nem múlik ez a nemzedék, amíg mindez meg nem történik.***

³⁰ *Bizony mondom néktek, hogy el nem múlik ez a nemzetség, a míg meg nem lesznek mindezek.*

³⁰ Bizony, mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, amíg mindez végbe nem megy.

³¹ CAELUM ET TERRA TRANSIBUNT, VERBA AUTEM MEA NON TRANSIBUNT.

³¹ **Az ég és föld elmúlnak, de az én szavaim nem múlnak el.**

³¹ Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak.

³¹ ***Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak.***

³¹ *Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim soha el nem múlnak.*

³¹ Az ég és a föld elmúlik, de az én szavaim nem múlnak el.

³² DE DIE AUTEM ILLO VEL HORA NEMO SCIT, NEQUE ANGELI IN CAELO NEQUE FILIUS, NISI PATER.

³² **Ám azt a napot vagy órát senki sem tudja, az ég angyalai sem, sőt még a Fiú sem, csak az Atya.**

³² Azt a napot és az órát azonban senki sem ismeri, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, csak az Atya.

³² ***Ámde azt a napot és azt az órát senki sem ismeri, a mennybéli angyalok sem, sőt még a Fiú sem, csak az Atya.***

³² *Arról a napról és óráról pedig senki semmit sem tud, sem az égben az angyalok, sem a Fiú, hanem csak az Atya.*

³² Azt a napot viszont vagy azt az órát senki sem ismeri, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, hanem csak az Atya.

1.3. BEHATÁROLÁS

A Márk-evangélium 13. fejezetében található ez a bibliai részlet, Jézusnak az Olajfák hegyén elmondott beszédén belül. Az epizód Jeruzsálem pusztulásának leírása után (Mk 13,14-23) és a virrasztásra való felhívás előtt (Mk 13,33-37) helyezkedik el, s Krisztus második eljövételéről tanít: Mk 13,24-32.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Márk ebben az epizódban hangsúlyozni kívánja, hogy:

- Jézus Krisztus a történelem és az egész világegyetem Ura. A természeti elemek (Nap, Hold, csillagok, ég és a föld) hábár megrendülnek, de az Úr dicsőségesen uralkodik, amit a felhőkön hatalommal visszatérő Messiás-kép is nyomatékosít.
- A változó és elmúló világ Isten Igéje által jött létre (Ter 1; Jn 1,3). Az Úr szava az egyetlen állandó a világ forgatagában (Iz 40,8; Mk 13,31).
- Jézus, az Isten Fia biztosan eljön a világ végén, de ennek az időpontját senki sem tudja, csak egyedül az Atya. Vagyis Isten titka Krisztus második eljövételének az ideje.

A dicsőségesen visszatérő Jézus Krisztus alakja reményt és erőt ad az üldözésektől, a nehézségektől meggyötört s próbára tett keresztényeknek, akiket arra hív az Úr, hogy álljanak készenlétben. Az Úr közel van, vegyék őt észre minden nap, s tőle merítsenek erőt és vigaszt. Ő legyen a biztos és állandó viszonyítási pont számukra, aki alapján rendezniük kell az életüket.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

παρελεύσονται (*páreleuszontáj*): elmenni valami mellett, elmúlik (Mk 13,30-31)

Ehhez az igéhez az Újszövetségben többször az ég és a föld szókapcsolat fűződik (Mt 5,18; Mt 24,35; Mk 13,31; Lk 21,33), amely az egész világ esendő, múlandó voltát kívánja hangsúlyozni. Jelképesen mondva bizonyos értelemben a világ „elmegy” az ember mellett. Ugyanakkor a szinoptikus evangélisták azt is kiemelik, hogy Jézus szavai („az én szavaim” - Mt 24,35; Mk 13,31; Lk 21,33) ebben az esendő és változó világban sem múlnak el! Nem mennek el a történelemben, az emberben hatás nélkül (vö. Iz 40,8; Iz 55,10-11).

λόγοι μου (*logoj mú*): szavaim, igéim (Mk 13,31)

A személyes névmás birtokos alakjával az evangélista hangsúlyozza Jézus és az ő szavai közötti szoros összefüggést. Nincsenek szavak a személy nélkül. A szóval találkozáva, a személlyel magával találkozik az ember.

Ez a nyomatékosított birtokos szószerkezet (habár olykor más számban és esetben áll) többször megjelenik az evangéliumokban, mindig Jézussal kapcsolatban. Aki szégyelli az

emberek előtt Jézus szavait, azt az Úr is szégyellni fogja az Atya előtt (Mk 8,38; Lk 9,26). Aki hallgatja és megcselekszi a Mester szavát, az hasonlít a bölcs emberhez, aki házát sziklára építette (Lk 6,47). Aki hallgatja Jézus szavát és hisz abban, aki a Fiút küldte, annak örök élete van (Jn 5,24). Aki megmarad az Úr szavában, az lesz igazán az ő tanítványa, s megismerve az igazságot szabaddá válik (Jn 8,31). Akik Jézus életére törnek, azok szívében sajnos nincsen hely az Úr beszéde számára, nem tudják meghallgatni a szavait (Jn 8,37.43). Továbbá aki megőrzi a Mester szavát, az nem lát halált örökre (Jn 8,51-52). S végül, aki szereti Jézust, az megőrzi az ő szavát (Jn 14,23-24).

Fontos tehát, hogy a tanítvány ne szégyellje, hanem hallgassa, őrizze, cselekedje meg az Úr szavát, maradjon meg benne és higgyen benne, mert ezzel tudja leginkább kifejezni a Mester iránti szeretetét, s mert így ismeri meg az igazságot, ami szabaddá teszi őt, s így jut el az örök életre.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 5,18 Bizony mondom nektek, míg ég és föld el nem múlik, egy i betű vagy egy vesszőcske sem vész el a törvényből, hanem minden beteljesedik.

Mt 16,27 Eljön ugyanis az Emberfia Atyja dicsőségében, angyalai kíséretében, és megfizet mindenkinek a tettei szerint.

Mt 24,29-31 Mindjárt e gyötrelmes napok után a Nap elhomályosul, a Hold nem világít, a csillagok lehullanak az égről, és az egek erői megrendülnek. Akkor feltűnik az égen az Emberfia jele, és a mellét veri a föld minden népe, mert látja, amint az Emberfia eljön az ég felhőin, nagy hatalommal és dicsőséggel. Elküldi angyalait hangos harsonaszóval, s összegyűjtik a választottakat a szélrózsa minden irányából, az ég egyik szélétől a másikig.

Mt 24,32-36 Vegyetek példát a fügefáról. Amikor hajtása már zsendül és a levelei kibontakoznak, tudjátok, hogy közel van a nyár. Így, amikor ezeket látjátok, magatok is megállapíthatjátok, hogy már közel van, az ajtóban. Bizony mondom nektek: Nem múlik el ez a nemzedék, míg ezek be nem következnek. Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak. Azt a napot és órát azonban nem tudja senki, az ég angyalai sem, a Fiú sem, csak az Atya.

Lk 16,17 Hamarabb ér véget ég és föld, mint hogy egyetlen vessző is elveszen a törvényből.

Lk 21,25-28 Jelek lesznek a Napban, a Holdban és a csillagokban, a földön pedig kétségbeesett rettegés a népek között a tenger zúgása és a hullámok háborgása miatt. Az emberek meghalnak a rémülettől, és a világra zúduló szörnyűségek várásától. Az egek erői megrendülnek. Akkor majd meglátják az Emberfiát, amint eljön a felhőben, nagy hatalommal és dicsőséggel. Amikor ez teljesedésbe kezd menni, nézzetek fel, és emeljétek föl fejeteket, mert érkezett megváltásotok ideje.

Lk 21,29-33 Ezután mondott nekik egy hasonlatot: „Gondoljatok a fügefára és a többi fára. Amikor már kihajtanak, tudjátok, hogy nemsokára itt a nyár. Így ti is, mihelyt látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok, hogy közel van az Isten országa. Bizony

mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, míg mindezek be nem következnek. Ég és föld elmúlnak, de az én ígéim nem múlnak el.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

MTörv 30,3-4 az Úr, a te Istened változtat sorsodon, megkönyörül rajtad, s újra egybegyűjt a népek közül, akik közé szétszórt az Úr, a te Istened. S még ha az ég határánál is volnának belőled, onnan is idehoz az Úr, a te Istened.

Iz 13,10 Akkor az ég csillagai és az Orion nem ragyogtatják fényüket. Elsötétül a fölkelő Nap, és a Hold nem világít.

Iz 34,4 s az ég seregei széteszlanak. Mint a könyvtekercs, összegöngyölődnek az egek, és seregük úgy le hull, mint a falevél, mint a szőlő, s mint a fügefáról a levél.

Iz 51,6 Emeljétek föl tekinteteket az égre, és nézzetek a földre le. Bizony széteszlik az ég, mint a füst, a föld, mint a ruha, úgy elavul, és lakói elenyésznek, akár a féreg. De szabadításom örökre megmarad, és igazságomnak nem lesz vége soha.

Ez 32,7-8 Ha majd kioltom életedet, beborítom az eget és elsötétítem csillagait. Befödöm felhővel a napot, s a hold nem ad többé világosságot. Az égen minden égítéstet elsötétítetek miattad, és sötétséget hozok földedre – mondja az Úr, az Isten.

Dán 7,13-14 Láttam az éjjeli látomásban, hogy íme, az ég felhőin valaki közeledik. Olyan volt, mint az Emberfia. Amikor az Ősöreghez ért, színe elé vezették. Hatalmat, méltóságot és királyságot adott neki. Minden népnek, nemzetnek és nyelvnek neki kellett szolgálnia. Hatalma örök hatalom volt, amely nem enyészik el soha, és királysága nem megy veszendőbe.

Jo 2,10 Színe előtt megremeg a föld, megrendülnek az egek, a nap és a hold elsötétedik, a csillagok elvesztik fényüket.

Jo 3,4 A nap elsötétedik, a hold vérré változik, mielőtt eljön az Úr nagy és rettenetes napja.

Jo 4,15 Elsötétedik a nap és a hold, a csillagok elvesztik fényüket.

Zak 2,6 Megkérdeztem tőle: „Hová mész?” Azt felelte: „Megmérem Jeruzsálemet, hogy lássam, mennyi a szélessége és mennyi a hosszúsága.”

Zak 2,10-17 Jaj, jaj! Meneküljétek Észak földjéről! [– mondja az Úr –,] [mert a négy szél irányába szórtalak szét benneteket – mondja az Úr.] Jaj, Sion, mentsd meg magadat, aki Babilonban laksz! Mert ezt mondja a Seregek Ura [az ő dicsősége küldött engem] a népekhez, amelyek kifosztottak titeket, [mert ha valaki hozzátok ér, olyan, mintha a szempillámhoz érne]: Nézzétek, kinyújtom kezem ellenük, és ők saját szolgálók prédájává lesznek. [Ti pedig megtudjátok, hogy a Seregek Ura küldött engem.] Örülj és ujjongj Sion leánya, mert nézd, máris jövök, hogy nálad lakjam – mondja az Úr. Sok nép az Úrhoz tér majd azon a napon és az ő népévé válik. [Ő azonban nálad marad, és te tudni fogod, hogy a Seregek Ura küldött engem hozzád.] Júda az Úré lesz, mint az ő öröksége a szent földön, és ő újra kiválasztja Jeruzsálemet. Némuljon el minden test az Úr színe előtt, mert ébred már és elindul szent hajlékából.

Fil 4,5 Méltányosságokat ismerje meg mindenki! Az Úr közel van.

1Tessz 5,1-2 Ami az időt és az órát illeti, testvérek, arról nem szükséges írnom. Magatok is pontosan tudjátok, hogy az Úr napja úgy érkezik el, mint éjjel a tolvaj.

Zsid 12,26 Hangja akkor a földet rendítette meg, most pedig ezt ígéri: „Még egyszer megrendítem, de nemcsak a földet, hanem az eget is.”

Jak 5,9 Testvérek, ne panaszkodjatok egymásra, nehogy ítéletet vonjatok magatokra. Nézzétek, a bíró már az ajtóban van.

Jel 3,20 Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam, és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem, ő meg velem.

Jel 6,12-14 Amikor feltörte a hatodik pecsétet, láttam, hogy nagy földrengés támadt. A Nap olyan fekete lett, mint a szőrzsák, a Hold pedig olyan, mint a vér. Az ég csillagai a földre hullottak, mint amikor a fügefafa hullatja éretlen fügéit, ha erős szél rázza. Az ég összehúzódott, mint egy felgöngyölt könyvtekercs. Minden hegy és sziget elmozdult a helyéről.

Jel 8,12 A negyedik angyal is megfújta a harsonát. Erre a Nap harmadát, a Hold harmadát és a csillagok harmadát érte a csapás: harmadrészüket elsötétedett, a nappal és az éjszaka világossága a harmadával csökkent.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Jeruzsálemi Szent Cirill: Krisztus Urunk bejelenti második eljövételét. Kettős volt a születése, kettős lesz az eljövetele. Először született az Atyától az idők kezdete előtt, majd született a földön a Szent Szűztől. Először szerényen jött el, istállóban született, másodszor pedig dicsőségben és fényben érkezik, hogy ítéletet mondjon a világ felett. Először elítéltetett, másodszor Ő ítél. Ne álljunk meg az első eljöveteleknél, hanem tekintsünk a másodikra is! A kettőt egységben szemléljük! Egységben, hogy lássuk utunk végét, lássuk, hogy hová is tartunk. Ez pedig életünk szüntelen megjobbítására, az Úrhoz való osztatlan ragaszkodásra indít. Hasonlóképpen, mint az a vándor, aki tudja, hogy hová tart, mi vár rá, kitartással megteszi az utat, de aki csak céltalanul halad előre, hamar elcsügged. (...) Először megváltott bennünket az ősbűnből, Isten fiaivá tett, másodszor pedig elmúlik ez a világ minden bajával együtt és Isten örökké tartó, tökéletes országa valósul meg.

Szent Athanasziosz: „Azt a napot és az órát azonban senki sem ismeri, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, csak az Atya.” Fontos különbséget tenni a „Fiú” kifejezésnél. Az Úr Jézus emberléte szerint nem ismeri azt a napot és azt az órát, épp ezért mondja, hogy a Fiú nem ismeri és nem azt, hogy az Isten Fia nem ismeri. Mint Isten Fia, mint az Ige, azaz istensége szerint tisztában van ezzel, ezért imádkozik így: „Atyám, elérkezett az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged.” (Jn 17, 1b).

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

1038. Az összes halottak, „az igazak és a gonoszok” (ApCsel 24,15) föltámadása megelőzi az utolsó ítéletet. Ez lesz az „az óra, amikor a sírokban mindnyájan meghallják Isten Fiának szavát. Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek, az élet föltámadására, akik pedig gonoszokat tettek, az ítélet föltámadására” (Jn 5,28–29). Akkor majd eljön Krisztus „a maga dicsőségében és Vele mind az angyalok (...). És összegyűjtik elébe az összes nemzetet; és elkülöníti őket egymástól, miként a pásztor elkülöníti a juhokat a kosoktól, és a juhokat a jobbára, a kosokat pedig a baljára állítja. (...) És elmennek ezek az örök büntetésre, az igazak pedig az örök életre.” (Mt 25,31–33.46)

1039. Krisztus színe előtt, aki az Igazság, véglegesen nyilvánvalóvá válik majd minden egyes ember igazi kapcsolata Istennel. Az utolsó ítélet föl fogja tární végső következményeiig mindazt a jót, amit bárki tett vagy elmulasztott földi életében:

„Őrzik mindazt, amit a gonoszok tesznek – és ők ezt nem tudják – arra a napra, amikor eljön a mi Istenünk nyilvánvalóan, és nem fog hallgatni (Zsolt 50,3) (...). Ezután odafordul azokhoz, akik a balján vannak: Elhelyeztem kicsinyke szegényeimet számotokra a földön. Én mint a Fő – mondja – a mennyben ültem az Atya jobbán, de tagjaim a földön küszködtek, tagjaim a földön nélkülöztek. Tagjaimnak adhattatok volna és a Főhöz jutott volna, amit adtok. És megtudnátok, hogy amikor kicsinyke szegényeimet elhelyeztem számotokra a földön, hordáraitokká tettem őket, akik cselekedeteiteket a kincstáramba hozták volna. De ti semmit nem adtatok a kezeikbe, ezért nem találtok nálam semmit.«”

1040. Az utolsó ítélet Krisztus dicsőséges visszatértekor fog történni. Egyedül az Atya ismeri a napot és az órát, egyedül Ő dönt az Ő eljövételéről. Akkor fogja kimondani Fia, Jézus Krisztus által végső szavát az egész történelemről. Meg fogjuk ismerni a teremtés egész művének, valamint az üdvösség egész rendjének végső értelmét, megértjük majd a csodálatos utakat, amelyek által gondviselése minden dolgot elvezetett végső céljához. Az utolsó ítélet meg fogja mutatni, hogy Isten igazságossága győz minden igazságtalanság fölött, amit teremtményei elkövettek, és hogy az Ő szeretete erősebb, mint a halál.

1041. Az utolsó ítélet hirdetése megtérésre hív mindaddig, amíg Isten az embereknek adja „az alkalmas időt” és „az üdvösség napját” (2Kor 6,2): szent istenfélelemre és az Istenország igazságának keresésére késztet. Hirdeti az Úr visszatérésének „boldog reményét” (Tit 2,13), aki „eljön, hogy megdicsőüljön szentjeiben és csodálatos legyen mindazokban, akik hittek” (2Tesz 1,10).

1042. Az idők végén Isten Országá el fogja érní a maga teljességét. Az egyetemes ítélet után a testben és lélekben megdicsőült igazak örökké uralkodni fognak Krisztussal, és a világmindenség is megújul:

Akkor az Egyház „a mennyei dicsőségben be fog teljesedni, amikor (...) az emberi nemmel együtt az egész világ is, mely bensőségesen kapcsolódik az emberhez és általa halad a célja felé, tökéletesen helyreáll Krisztusban”.

1043. A Szentírás ezt a titokzatos megújulást, mely átalakítja az emberiséget és a világot, nevezi „új égnek és új földnek” (2Pt 3,13). Ez lesz Isten tervének végső megvalósulása: „összefoglalni mindeneket Krisztusban, ami a mennyben és a földön van” (Ef 1,10).

1044. Ebben az új mindenségben, a mennyei Jeruzsálemben Istennek lakása lesz az emberek között. „És letöröl a szemükről minden könnyet, és nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, sem fájdalom nem lesz többé, mert a korábbiak elmúltak” (Jel 21,4).

1045. Az ember számára e beteljesedés lesz az emberi nem egységének végső megvalósulása, melyet Isten a teremtéstől fogva akart, s melynek a zarándok Egyház „mintegy szakramentuma” volt. Akik Krisztussal egyesültek, a megváltottak közösségét fogják alkotni, Isten „szent Városát” (Jel 21,2), „a Bárány eljegyzett menyasszonyát” (Jel 21,9). E közösséget többé nem sebzí meg bűn, szenny, önszeretet, melyek az emberek földi közösségét rombolják vagy megsebzik. A boldogító látás, melyben Isten a választottak számára kimeríthetetlenül föltárul, a boldogság, a béke és közösség örök forrása lesz.

1046. Ami a világmindenséget illeti, a kinyilatkoztatás mély közösséget állít az anyagvilág és az ember rendeltetése között:

„Maga a természet sóvárogva várja Isten fiainak megnyilvánulását (...), abban a reményben, hogy a mulandóság szolgálai állapotából fölszabadul (...). Tudjuk ugyanis, hogy az egész természet együtt sóhajtozik és vajúdik mindmáig; de nemcsak az, hanem mi magunk is, akik bensőnkben hordozzuk a Lélek csíráit: mi is sóhajtozunk és várjuk a fogadott fiúságot, testünk megváltását.” (Róm 8,19–23)

1047. Az egész látható világmindenség arra van tehát rendelve, hogy maga is átalakuljon: „Tehát eredeti állapotába visszaállítva akadály nélkül kell szolgálnia az igazakat”, részesedvén megdicsőülésükben, a föltámadott Jézus Krisztusban.

1048. „Nem tudjuk, mikor teljeseedik be a föld és az emberiség ideje, sem a mindenség átalakulásának módját nem ismerjük. Elmúlik ugyanis a világ bűntől eltorzult alakja, de halljuk, hogy Isten új lakóhelyet és új földet készít, melyben igazságosság lakik, s melynek boldogsága betölti, sőt felülmúlja mindazt a békevágyat, mely feltör az emberi szívekből.”

613. Krisztus halála egyszerre húsvéti áldozat, mely megvalósítja az emberek végleges megváltását a Bárány által, aki elveszi a világ bűnét, és az Új Szövetség áldozata, mely az embert, kiengesztelve Ővele a bűnök bocsánatára sokakért kiontott vér által, újra közösségbe hozza Istennel.

614. Krisztusnak ez az áldozata egyetlen, és az összes áldozatot beteljesíti és felülmúlja. Ez az áldozat elsősorban magának az Atyaistennek az ajándéka: az Atya odaadja a Fiát, hogy megbékéltessen minket Önmagával. Ugyanakkor Isten emberré lett Fiának áldozata, aki szabadon és szeretetből följajánlja életét Atyjának a Szentlélek által, hogy a mi engedetlenségünket helyrehozza.

1365. Mivel az Eucharisztia Krisztus húsvétjának emlékezete, áldozat is. Az Eucharisztia áldozati jellege magukból az alapító szavakból is kitűnik: „Ez az én testem, mely értetek adatik”, és „ez a kehely az új Szövetség az én véremben, mely értetek kiontatik” (Lk 22,19–20). Az Eucharishtiában Krisztus ugyanazt a testet adja, melyet értünk a kereszten

odaadott, és ugyanazt a vért, melyet kiontott „sokakért (...) a bűnök bocsánatára” (Mt 26,28).

1367. Krisztus áldozata és az Eucharisztia áldozata egy áldozat: „egy és ugyanaz az áldozati adomány; a papok szolgálatával följajnló személy ugyanaz, mint aki akkor a kereszten föláldozta önmagát, csak az áldozatbemutatás módja különbözik”. „S mivel ebben az isteni áldozatban, mely a szentmisében történik, ugyanaz a Krisztus van jelen és áldoztatik föl vérontás nélkül, aki a kereszt oltárán »egyszer véresen áldozta föl önmagát« (...), ez az áldozat valóban engesztelő.”

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A *mai evangélium* (Mk 13, 24-32) a történelem végéről szól, Jézus Krisztus az ő második eljövételét vetíti előre. Fontos elem a szövegben, hogy annak ellenére, hogy világrengető idéző képekkel érzékelteti a világ jelenlegi állapotának végét („a nap elsötétedik, a hold nem ad világosságot, a csillagok lehullanak az égről, és a mindenséget összetartó erők megrendülnek”), mégis a bizalom és a megszabadulás érzését keltik a kezdő szavak: a „világ végének” elérésekor ugyanis „a gyötrelmek véget érnek”, majd a folytatás is reménykeltő: az Emberfia dicsőséggel érkezik, s angyalait küldi választottaiért.

Ehhez kapcsolódva szintén a bizalmat kívánja erősíteni a *kezdőének* (Jer 29, 11-12.14): „Így szól az Úr: >Az én gondolatom a béke és nem a pusztulás<”. Az *olvasmány* (Dán 12, 1-3) a zsidó nép szorongatásokkal halmozott éveiben keletkezett Dániel könyvéből való, s itt is megfogalmazódik a választottak megszabadulása és eljövendő dicsősége, de ezzel párhuzamosan megjelenik annak gondolata is, hogy némelyek örök kárhozatra támadnak fel. Mindez arra is figyelmeztet, hogy éljük felelősséggel a földi életünket. A *válaszos zoltár* (Zsolt 15, 5.8-11) ismét a bizalom hangján fordul Istenhez. A refrén értelmezhető egyfajta válaszként az elközelgő ítélet önkéntelenül is szorongást keltő gondolatára – a mindig Istenben bízó, az ő szavát követő, és az ő vezetésére hagyatkozó magatartás segíthet minket át a világ megrendülésekor: „Védelmet engem, Istenem, hiszen tebenned bízom.” Megjelenik a zoltárban annak felismerése is, hogy az Úr tartja kezében a sorsunkat: „Örökrészem és kelyhem te vagy, Uram, * te tartod kezében sorsomat.” Az imádság ebből fakadóan az öröm hangján szól, hiszen az Istenben való bizalomból a lélek ujjongása és a remény nyugalma fakad: „Ezért örül a szívem és ujjong a lelkem, reménységben nyugszik testem is.” Hasonlóképp a remény kifejezésével találkozunk az utolsó sorokban: „Az élet útját mutatod nekem, színed előtt az öröm teljessége, és jobbodon a gyönyörűség mindörökké.”

A *szentlecke* (Zsid 10, 11-14. 18) szintén a bizalmat és a reményt erősíti azáltal, hogy kifejezi, hogy Krisztus az ő egyetlen és megismételhetetlen áldozatával legyőzte a bűnt, és ezzel „örökre tökéletessé tette a megszentelteket”.

Az *alleluja vers* (Lk 21, 36) az állandó készenlét lelkületére figyelmeztet: „Imádkozva virrasszatok szüntelen, hogy az Emberfia elé méltón álljatok!”

Az *egyetemes könyörgések* középpontjában is az örök élet és az örök üdvösség reménye áll. „Kérjük, testvéreim, Isten kegyelmét, hogy életünk végső céljáért, az örök üdvösségért minden áldozatra készek legyünk!”- hangzik a *papi bevezető könyörgés*. Az első könyörgés az evangélium szavait továbbgondolva azért imádkozik, hogy az Egyháznak sikerüljön minden jóakarátú embert összegyűjteni az Isten országába. A harmadik és a negyedik könyörgés egyaránt az örök élet jutalmáért fohászkodik. Az ötödik könyörgés annak a kérésnek ad hangot, hogy „tetteink miatt ne kelljen szégyenkeznünk a számadás napján”. A *papi záró ima* az Úrban bízó lelkülettel szólal meg az üdvösség kincsére való vágyakozás jegyében: „Igazságos Istenünk! Hisszük, hogy egyszer mindenkit számadásra szólítasz. Segíts bennünket, hogy az ítélet napján az áldottak között lehessünk!”

A központi gondolatmenetet folytatva hangzik el a *felajánló könyörgés*: „Kérünk, Istenünk, hogy a Fölségednek bemutatott áldozati adomány szerezzze meg nekünk a szívbeli odaadás kegyelmét, és vezessen el az örök életre”.

A két választható *áldozási ének* mindegyike mintegy keretbe foglalja az Istenbe helyezett bizalom és az imádság fontosságának hangsúlyozásával a liturgia szövegeit: „Nekem jó az Istennel lennem, és az Úristenbe helyeznem bizakodásom.” (Zsolt 72, 28); „Bizony mondom nektek, hogyha imádkoztok és könyörögtök valamiért, higgyétek, hogy megkapjátok, és akkor valóban teljesül kérésetek.” (Mk 11, 23-24)

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Megszabadítottát minket (633)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/233/gr/901/megszabaditottal-minket-liberasti-nos

GITÁROS ÉNEKEK

Dax: Mikor elhagytak

<https://www.youtube.com/watch?v=5HTFuM5QdrM>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Túrmezei Erzsébet: Krisztusra várunk

Nem tudjuk, mi jön, titok a holnap.
Némák a titkok. Nem válaszolnak.
Rejtő ködükbe szemünk nem láthat...
de elültetjük kis almafánkat,
bízva, hogy kihajt,
gyümölcsöt terem.
Titok a jövő.
Sürget a jelen.

Nem tudjuk, mi jön: titok a holnap.
Némák a titkok. Nem válaszolnak.
De a ma int, hogy híven szolgáljunk,
mert tudjuk, Ki jön:
Krisztusra várunk.

Ha hirtelen jön, ha észrevétlen,
munkába leljen, ne resten, tétlen!
Testvérek terhét vállalja vállunk!
Mert tudjuk, Ki jön:
Krisztusra várunk.

Ady Endre: Az Úr érkezése

Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.

Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon
De háborus éjjel.

És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjuságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Figyelem-e az “idők jeleit”? Figyelem-e, hogy mi történik körülöttem, vagy csak a saját életemmel vagyok elfoglalva?
- Ki az állandó az életemben? Mi életem viszonyítási pontja?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Urunk, Istenünk, add, hogy örvendezve mindig neked éljünk, mert soha meg nem fogyatkozó és teljes öröm az, ha szüntelenül szolgálhatunk neked, minden javak szerzőjének. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy minden nap figyelmesen tudjam észrevenni és befogadni a te Szavadat, aki az egyetlen állandó az életemben és a történelemben is. Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Ég és föld elmúlnak, de az én igéim soha el nem múlnak (Mk 13,24-32)

(Forrás: Pixabay)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Istennel való kapcsolatom örök, ha mindent el is veszítek itt a földön, a Vele való kapcsolatot, a hozzá való kötődésemet nem.
- Az Úr szava nem múlik el soha!

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Éljek minden nap úgy, hogy Krisztushoz akarjak közelebb kerülni.
- Törekedjem arra, hogy Isten szavát figyelmesen hallgassam.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 33. vasárnap („B” év)

Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Jeruzsálemi Szent Cirill és Szent Athanasziosz gondolatait a Padri della Bibbia olasz nyelvű kiadvány alapján Rác Dávid fordította

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Túrmezei Erzsébet: Krisztusra várunk – <https://keresztvenversek.wordpress.com/tag/jezus-eljovetele>

Ady Endre: Az Úr érkezése – <https://www.ars-sacra.hu/vers.php?vers=44>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívია, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalli Ildikó, Rác Dávid, Rác Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu